

ORĘDOWNIK ŚMIGIELSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. — Przedpłata miesięcznie z przyniesieniem 300.— mk., W agencjach miesięcznie 270 mk. Numer pojedynczy 20 mk. niedzielny 30 mk. Telefon nr. 65 Skrzynka poczt. 13.

DZIENNIK BEZPARTYJNY dla WSZYSTKICH STANÓW

Cena ogłosz.: za 1-lin. wiersz petyt. 100 mk., w części urzędowej lub reklamowej 200 mk. Adr. Admin. i Red. Smigiel-Wielkopolska. Po szt. kont. czek. A. Klóskowski w Poznaniu nr. 200363.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Komunikat szkolny.

Dzień 31. października jest jako „Święto Reformacji“ zawsze wolny od nauki szkolnej dla wszystkich szkół i dzieci ewangelickich.

Poznań, dnia 20. października 1922.

Za Kuratora (—) Dr. Namysł
wz. Naczelnika Wydziału II

Ogłosilem!

Chrzan, pow. inspektor szkolny.

Następujące osoby opuszczają na stałe granicę Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Becker Else z rodziną z Starego Bojanowa
2. Wandelt Henryk z rodziną z Popowa Won.

3. Heuwinkel Fryderyk z rodziną Lipna Nowego
4. Speckmann Paweł z rodziną Lipna Nowego
5. Störmer Fryderyk z rodziną z Bruszczeza
6. Klein Adolf z rodziną z Popowa Won.

Smigiel, dnia 24/X. 1922 r.

Starosta, Kopeczyński.

Ostatecznie ustalone spisy wyborców do Sejmu i Senatu wyłożone będą do publicznego przeglądu w czasie od 27. do 31. października 1922 r. włącznie.

Smigiel, dnia 25. X. 1922.

Obwodowa Komisja Wyborcza na obwód I.

Witaszek, przewodniczący.

Obwodowa Komisja Wyborcza na obwód II.
Larek, przewodniczący.

Komunikat Magistratu grodzkiego.

Rada miejska uchwaliła na posiedzeniu w dniu 14. b. m. podwyższyć koszty utrzymania w szpitalu miejskim jak następuje:

w kl. I dziennie na	4.200,— Mk.
w „ II „ „	3.200,— „
w „ III „ „	2.100,— „
dla kas chorych na	1.800,— „

Grodzisk, dnia 17. października 1922

Magistrat, Krzymiński.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Samotny ociemniały inwalida pobiera w Poznaniu 19.687 mk., a na wsi 13.950 mk. Jest to norma absolutnie nie odpowiadająca potrzebom życiowym. Za te pieniądze inwalida bez nóg użyć nie może, mimo że ma oczy, swobodę ruchu, możliwość do wyszukania pracy i dorobienia potrzebnych pieniędzy. 100-procentowy inwalida potrzebujący opieki osoby drugiej, przeważnie bywa umieszczony jako nieuleczalny w zakładzie leczniczym, albo obłąkany, w zakładzie psychiatrycznym, gdzie niema troski o utrzymanie.

Inaczej jest z ociemniałym, który mimo swojego ciężkiego losu może chodzić, pracować, słyszeć, myśleć, ma więc pretensje do życia, a jednak zdany jest na łaskę osoby drugiej, nie zawsze z nim szczerze i uczciwie myślącej. Praktyka dowodzi, że właśnie ociemniałymi najniebezpieczliwiej trafiają, najgorsze mają żony i otoczenie nie tylko ich wyzyskujące, ale i często nawet prześladowające. A to głównie dlatego, że nędzne ich materialne uposażenie. Nie mogą zarobkować, bo nim zakupią surowiec, ktoś nieczuły im go wykupi, a z renty wyżę niepodobna. Są majątki, które ociemniałym nie sprzedadzą wikliny koszykarstwa, jedynie dlatego, że ktoś inny da im sto marek więcej!

Z takich to powodów ociemniały winien dostawać podwójną rentę, aby mógł żyć nawet i bez pracy!

Mamy bogaczy, którzy na biesiady i libacje setki rzucają tysięcy. Niema ale człowieka, któryby „Domu Ociemniałego Żołnierza“ pożyczyl ze 4 miliony na utworzenie hurtowni surowców.

Ustawa inwalidzka wiele obiecuje, ale nie daje, bo Rząd jakoś nie chce wydać „Przepisów Wykonawczych“.

Sprawa ociemniałych jest terenem najbardziej zaniedbanym. Otóż Rząd nie tylko winien się starać o wyuczenie inwalidy, ale dać mu możliwość usamodzielnienia się i pracowania, więc podania surowców.

Rząd winien przejąć na budżet państwowy „Dom Ociemniałego Żołnierza“ w Bydgoszczy, gdyż Czerwony Krzyż nie może tyle grosza uprosić w społeczeństwie, aby budżet konieczny pokrył, chociaż praca jego jest nadzwyczaj wydajna i ofiarna.

Rząd winien:

- 1) dać Czerwonemu Krzyżowi fundusze na założenie hurtowni surowców potrzebnych ociemniałym,
- 2) najpierw skapitalizować rentę ociemniałym, aby mogli sobie zapewnić egzystencję życiową,
- 3) podwoić rentę ociemniałym,
- 4) utworzyć natychmiast szkołę tresury psów-przewodników, która to akcja wymaga szalonego kosztu i długich ćwiczeń. Polska ma poważną liczbę ociemniałych, a żadnej hodowli psów. Ledwo kilku ociemniałych ma psów-przewodników z armji niemieckiej,
- 5) poczynić starania o specjalne zegarki dla ociemniałych. — To są najbardziej palące obowiązki Rządu.

A społeczeństwo? — winno hojnie składać ofiary na inwalidów!

Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym i Weteranom z 63 r.
Oddział I. Propagandy.

Co zawdzięczamy N. P. R. ?

1. Prezydentem Rzeczypospolitej nie potrzebuje być Polak-Katolik — może nim zostać także żyd!

2. Nie potrzeba Polsce szkoły wyznaniowej, wyścigowej mieszanej, bezwyznaniowej!

3. Unifikacja Wielkopolski i Pomorza gwałtownie przeprowadzona, a skutki tego czynu enpeerowskiego odczuwa dziś każdy robotnik i robotnicza dzięki drożyznie, odczuwa każdy urzędnik państwowy i komunalny!

4. Monopol tytoniowy — za którym N. P. R. tak kopję kruszyła, daje się dziś odczuwać każdemu konsumentowi drożyzną tytoniu i papierosów, a producentom (robotnikom) brakiem pracy!

5. Pomimo, że N. P. R. mają ze swego ramienia i partji ministra Ochrony Pracy i Opieki społecznej (p. Darowskiego przedtem Peplowskiego) pomimo — że wiceministram tegoż ministerstwa jest od trzech lat enpeerowicie (przechrzta p. Gustaw Simon) — to wszakże brak pracy jest ogromny, ubezpieczenie robotnicze zaniedbane, dawniejsze z czasów niewoli pogarszane — słowem nic na lepsze, a wszystko na gorsze się obracało!

Robotnikowi i Robotniczo w mieście czy na wsi — zastanów się co Ci dotąd dała N. P. R. ?

Obiecanki, obiecanki i jeszcze raz obiecanki!

Chcesz istotnej naprawy, — głosuj na listę

**Chrześcijańskiego Związku
Jedności Narodowej.**

8

Pałaca potrzeba.

Wojna światowa okrutna na polu walki, najstraszniejsza okazała się w skutkach swoich powojennych. Poza trzydziestu kilku tysiącami inwalidów, a ogółem 84.000 ofiar wojny, poza poległymi, najstraszniejszym obdarzył losom ociemniałych żołnierzy. Na terenie Poznańskiego i Pomorza żyje ich około stu. Prócz utraty ócz, często doznali oni jeszcze poważnego okaleczenia ciała i członków. Jak ciężkie jest ich położenie, nie potrzeba tłumaczyć. Podziwiać jednak trzeba ich bohaterską wytrwałość i świętą cierpliwość. Mimo utraty wzroku jednak nie wymawiają oni się obowiązku pracowania. Z chęcią idą w naukę koszykarstwa albo szrotkarstwa do Domu Ociemniałego Żołnierza w Bydgoszczy, pozostającego pod kierownictwem Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża.

Kto nie zna spraw inwalidzkich bliżej, ten przypuszczałby niechybnie, że los tych największych nieszczęśliwców jest zapewniony, że znajdują się ludzie, którzyby starali się tym arcybiedakom życie uprzyjemnić. Tymczasem bóle na tym polu są wielkie. Mianowicie sprawa uposażenia państwowego została przez Sejm szablonowo zatwierdzona, mimo, że pomiędzy 100 procent inwalidów, a też tylko 100 procent inwalidów ociemniałym jest potężna różnica.

Suspensa Okonia.

Sąd biskupi obrządku łac. w Przemyślu, któremu podlega b. ks. Okoń, po procesie kanonicznym wydał na b. ks. Eugenjusza Okonia wyrok, dnia 22. września b. r.:

Eugenjusz Okoń pozbawiony prawa noszenia sukni duchownej, obojętka duch. i tonsury z powodu udowodnionego niemoralnego trybu życia od lat wielu z powodu podburzania ludności do czynów nielegalnych oraz nieposłuszeństwa władzy duchownej.

Wyrok ten Ordynariat biskupi w Przemyślu zaaprobował i przesłał skazanemu do Radomyśla pismem z dnia 30 września br.

Tem samem został E. Okoń pozbawiony praw, przywilejów stanu duchownego, tytułu i przywrócony do stanu świeckiego.

Eksport z Polski do Stanów Zjednoczonych.

W sprawie eksportu z Polski do Stanów Zjednoczonych zwraca nam Ministerstwo Przemysłu i Handlu uwagę na następujące niepożądane okoliczności w eksporcie z Polski do Stanów Zjednoczonych. Przedewszystkiem kupcy i przemysłowcy polscy wielokrotnie żądają od amerykańskiego importera stanowczo za wygórowanych cen, nie licząc się zupełnie z cenami amerykańskimi ani z konkurencją — szczególnie niemiecką — zazwyczaj o wiele tańszą.

Niestety wydarzają się także liczne wypadki, że gatunek z Polski importowanego towaru nie odpowiada ofercie, co oczywiście nie tylko zamyka tym firmom drogę do Ameryki, lecz także szkodzi poważnie całemu polskiemu eksportowi z Polski do Stanów Zjednoczonych, którego rozwinięcie się leży również w interesie polskich firm eksportujących jak i wszystkich sfer gospodarczych Polski.

Firmy eksportujące powinny zdać sobie sprawę z tego, że towary polskie nie są jeszcze zaprowadzone w Stanach Zjednoczonych i że wobec tego należy początkowo stawiać tańsze oferty i ściśle przestrzegać jakości oferowanego i dostarczonego towaru.

W Izbie przemysłowo-handlowej są do przejrzania adresy firm Stanów Zjednoczonych w następujących branżach: spirytus denaturowany, sztuczny jedwab, manufaktura, dewocjonalja, koszyki, szcedzina, meble gięte, len, drewniane skrzynie, wyroby skórzane, zabawki, klej, rękawiczki, wyroby szrotkarskie, żelazo i stal, dźwigary elektryczne i inne, włosie, pióra, pierze i puch, nasiona, oraz artykuły spożywcze.

Podział kontyngentu na jaja.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadamia, iż w końcu bieżącego miesiąca odbędzie się podział ostatniego w obecnym sezonie kontyngentu wywozowego jaj.

Podział dokona specjalna Komisja Ministerjalna. Podania należy składać do dnia 25 października rb. włącznie jedynie tylko do Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu (Elektoralna nr. 2 — pokój nr. 48). Wszelkie interwencje osobiste petentów, czy to w Głównym Urzędzie, czy też w Ministerjum

